

Egunkaria

• ostirala •

2000ko martxoaren 31 -- XI. urtea -- 2.890. zenbakia -- Salneurria: 125 pta. 6 libera

Leongo alera'

Hogeita hamarna urteko kartzela zigorra eskatu dute Bidarten eta Mouescaren aurka • 9

Vital Kutxako batzarra ◆

PP, PSOE eta UAren hautagaia izango da Vital Kutxako burua

Pascual Joverrek bi botoren alde estua atera zion abertzaleen hautagai Juan Carlos Perali

■ PASCUAL JOVER izango da Vital Kutxaren hurrengo lehendakaria, atzo Gastelzen egin zen bozketa estua irabazi eta gero. 49 boto eskuratu zituen Joverrek, PP, PSOE eta UAren hautagalak. EAJk, EHk eta EAK

bultzatutako hautagai Juan Carlos Peralak, berriz, 47 boto hartu zituen. Hasieratik zegoen garbi bi hautagaien arteko aldea oso txikia izango zela, eta hala baieztatu zen. Boz eskubidea zuten 100 lagunetatik 99k

eman zuten botoa, inoizko parte-hartzerik handiena. Hiru boto zuri zenbatu ziren. Bozketa ondoren EGUNKARIAk kontsultatutako iturriek esan zuten boto zuriak ELAko hiru ordezkariak izan zirela. • 23

gizartea

■ Espezie transgenikoekin hamabost esperimendu egin dira Nafarroan 1995etik • 16

ekonomia

■ Gipuzkoako EHNEK Manu Marañonen dimisio eskaera berretsi du • 24

■ Araba eta Gipuzkoako arau fiskalen aurkako errekurtsoak kendu ditu Madrilgo Gobernuak • 25

gizarte

Futbola

Kirol hiria eraikitzeko Lasarteko lurrak salduko dizkio Arabako Foru Aldundiak Alavesi • 32

kultura

■ Araguesen musikak eta Atxagaren poesiak bat egin dute 'Vita' konposizioan • 41

■ 'Gaur', zuzenean grabatutako diskoa, aurkeztu du Ruper Ordorikak, Esan Ozenkiren eskutik • 42

Karpov Paz de Ziganda Ikastolako haurrekin

■ ATARRABIAKO (Nafarroa) Paz de Ziganda Ikastolako haurrek malsu berezi bat izan zuten atzo ikasgelan: Anatoli Karpov xake malsu handia. Ikastolak urtero antolatzen duen Nazioarteko Xake Aktiboko Txapelketako arduradunek gonbidatuta heldu zen Karpov Atarrabiara, eta hitzaldi-

lezio bikaina eskaini zuen. Paz de Ziganda Ikastolak xakearen alde egindako apustua eskertu zuten malsuak. Hitzaldia entzuteko aukeraz gain, Ikastolako haurrek Karpovekin jokatzeko aukera ere izan zuten, argazkian ageri den moduan. • 38

'Lasa-Zabala auzia' ◆

Itxi da kasua; orain, epaia falta da

■ Zazpi akusatuetatik lauk hitz egin dute, eta ETAren aurka eurek eginiko lana goraiatu dute

■ Enrique Rodriguez Galindo: «Nork ikusi gaitu talde armatua antolatzen, torturatzen edota hiltzen?»

• MATTIN •

Bai Euskarari, bai Ofizialtasunari

• JOSEBA ALVAREZ •

[HBKO MAHAI NAZIONALEKO KIDEA]

Euskararen ofizialtasunaren aldeko martxa abiatuko du Euskal Herrian Euskaraz (EHE) taldeak datorren apirilaren lehenean, eta 15era bitartean Euskal Herri osoa zeharkatuko du. *Hizkuntza bat, lurralde bat, legedi bat. Ofizialtasuna lelotzat hartuta*, Balonan hasi eta Bilbon bukatuko da ibilaldia, EHEk azaldu duenez, ez baitago babes legalik euskaraz bizi nahi duenarentzat Euskal Herrian.

Izan ere, Euskal Herriak azken hamarkada luzeetan behin eta berriro azaldu du euskararen alde egiten duen apustu argia, hau da, euskal herritar eleantzez osaturiko Euskal Herri euskaldunaren proiektuaren aldeko jarrera. Ikastolen jaialdien inguruko jendetzak, Korrikaren edizio guztien arrakastak, Irakaskuntza munduko euskal ereduaren bilakaerak, euskal adarren aldeko unibertsitateko borrorak, Kontseiluaren biltzen den Euskararen Gizarie Mugimendu zabalak, herriz herriko euskararen aldeko talde eta elkarteak. *Bai Euskarari* akordioak jaso duen sostengu politikoa, sindikal eta sozial zabalak... Guztia horrek argi erakusten du zein den hizkuntza alorrean herri honen hiltza eta erabakia: *Bai Euskarari*.

Tamalez, euskal preso politikoen aldarrikapenaren inguruan gertatzen den bezalaxe, euskararen alorrean ere, ez Gobernu frantsesak eta ezta espainolak ere, ez dute Herri honen hitza eta erabakia errespetatzen. UEMAren inguruan gertatutakoa errespetu falta horren azken isla baino ez da. Gero eta begi-bistakoa da Estatuek erakuntza nazionalerako euskal prozesua oztopatzeko, proposamen globalen aurrean ezetza emateaz gain, beren lana batez ere erakuntza nazionala bultzatzen duten ekimenak oztopatzean kokatu dutela: lurraldetasuna indartzen du-

ten akordioaren kontra aritzea; euskararen kontra aritzea; unibertsitate barruti espainola inposatzea... Bi hiltzetan arraina hiltzeko, arrainari zuzenean eraso beharrean, arrainak bizitzeko behar duen ura kentzea da beraien estrategia.

Zorionez, euskalgintzan murgilduta gaudenok aspaldidanik ikasi dugu eraso politiko antidemokratiko horien aurrean, euskararen aldeko diskurtsorik onenak baino euskararen aldeko praktikak balio duela. Horrexegatik, sortu genuen UEMA, eta horrexegatik UEMAren kontrako erasoaren aurrean, diskurtso borobila baino UEMA indartzeko erabakia hartu dugu, epe laburrean Udalerri euskaldun berri gehiago UEMAratuz.

Izpiritu berarekin jalo ziren bere garaian UEU, Ikastolen Mugimendua edota AEK. Euskararen aldeko hezkuntza proiektua edota alfabetatzearen aukera aldarrikatze hutsen ibili beharrean, helburu horri begirako bitartekoak sortu genituen. Ildo biteran daude *Argia*, *Jakin*, *El-huyar*, EUSKALDUNON EGUNKARIA edota herri mailako komunikabide euskaldunak.

Eta gauza bera egin behar dugu *Ofizialtasunarekin*. Duela hilabete gutxi, Euskal Herriko bost futbol zelai nagusiak jendez bete genituen *Bai Euskarari* esanaz eta datorren maiatzaren Kontseiluaren biltzen diren 700 agenteek, «Bai euskarari» esateaz gain, Plan estrategikoan oinarrituz, euskararen erabilerari begira beren konpromezu zehatzak kalera-tuko dituzte. Hau da, euskararen aldeko diskurtsotik, euskararen aldeko praktikara pasa dira. Eta bide horretan guztioak dugun oztopo larriena, euskarak Euskal Herri osoan eduki behar duen hizkuntza estatus ofiziala Estatu frantsesak zein espainolak ukatzea da.

Horrexegatik, EHE taldeak plaza-ratu duen ofizialtasunaren aldarrikapenak «bai euskarari» esateetik «bai ofizialtasunari» esatera eraman behar galitu guztioak, euskararen ofizialtasuna balta, «bai euskarari» praktikan garatzeko eskuratu behar dugun tresna nagusia. Ildo berean kokatuta dago, galnera, Nafarroan Oinarriak taldeak Vascuence Legea ordezkatzeko proposatzen duen egitasmoa edota Ipar Euskal Herria, departamenduarekin batera bertako mugimenduak aldarrikatzen duen euskararen ofizialtasuna.

Eta horrexegatik, hain zuzen, euskal herritarron guztion lana da, eta zer esanik ez euskalgintzan gabiltzanok, lehenik eta behin, euskararen ofizialtasuna Euskal Herri osoan eta Euskal Herri osorako aldarrikatzea eta, beraz, EHE taldeak antolatutako martxa bultzatzea, besteak beste, norberaren herritik pasatzerakoan. Eta, bestetik, ofizialtasunaren aldeko urrats praktikoa ematea, bakoitzak bere etxean eta bere etxetik: indar politikoa, sindikatua, lan sozialetarako taldeetan, lan munduan, administrazioan, irakaskuntzan, komunikabideetan, lagun artean...

Ukaezina da, bestalde, Euskal Herrian dugun instituzio nazional bakarrak, Udaltzitateak, euskara bertako hizkuntza ofizial eta lehentasunezkoa deklaratu ondoren, euskararen ofizialtasunaren aldeko funtsezko aldarrikapen politikoa egin beharko lukeela, bertan ordezkatutako indar politikoa guztioak horren aldekoak garelako. EHren aldetik, Udaltzitateko Euskararen Diagnostikorako Lan Taldean gaia planteatu dugu. Luis Lachen kanta ospetsuak esaten duen moduan, zuek hortik eta guk hemendik bultzatzekotan, Estatuaren traba hori eroriko da eta ofizialtasuna lortuko dugu.

UR APALATEGI

Iritzia iristeke

Psikosoziologoez frogatua dauden gauza da hau (eta frogatu ez badute ere, berdin dio zeren, finean, esatera noana sinetsgarria balta eta ez baitzarete liburutegira joanen balezatze bila): gure iritzirik gehienak —ez badira guztioak— ez ditugu modu arrazionalen osatzen.

Alegia, gertakizun konkretu bati buruzko iritzien ekolozpenak ibiltzen duen zirkuitoa ez da Deskartesek giza-makinari egotzen zion hura: lehenbizi, idela orokorren kokagunea den burmuinetara doa gertakizuna eta, ondoren, gertakizuna idela orokorren galbahetik iragazi-eta, zirkuitoaren beste puntatik iritetzen da iritzi baten forma duela. Ez, ederregia litzateke, praktikogegia. Giza-aktia horren arrazionala balitz manifestaldiak, mitinak eta halako elgarretaratze masiboen gisako fenomenoak zentzubakoak lirateke guztiz. Arrazionala izan aurretik giza-aktia izaki soziala da, dudarik gabe. Talde baten (edo batzuen) partaide izateetik dator kio bere nor-tasuna (batzuen kasuan, beren buruak giza-banako marginal eta originalizat daukaten taldeko partaide izateetik). Hortik taldearen jarrera subjektiboa ezagutu beharra gertakizun objektibo baten aurreko iritzi pertsonala osatzen joateko. Ez al zailze inoliz gertatu normaltasunetik edo iragargarritasunetik at gertaturiko zerbalten aurreko iritzia-ren bila jardutea ordu batzuk, ala minutu batzuk, beharbada soilik lpar bat? Esperogabeak diren gertakizunak tokitik kanpo uzten gatu. Bapatean partaide garen talde ezberdinetatik jasotako idela orokorren galbaheia desegokitu zaigu eta erreflexu izateetik iritzia-ren osatzea esforzu arrazional bihurtu zaigu, hots, ezohizko zeregina. Une horiek dira, agian, aberasgarrienak. Taldeak, bere interesez manaturiko logikaren arabera (noski), zer pentsatuko duen jakin artean —gure koloreko hedabideetara joz, eta jakinaren gainean dagoen taldekidarekin solastatuz— zintzilki dago gure epala eta beste egoera batean edo beste talde baten kide bagina izan gintezkeenaren irudi harrigarri bezain lurrunkorra dakusagu.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Tumoreak

■ Oraindik orain argitaratu da ikertzaile batzuen lana, buruko tumoreak sendatzeko ikerketa. Garuneko minbizi batzuk haxiz eta marihuanaren printzipio eragileak, THCak, senda ditzake, garunean zuzenean ziztatuta. Arratoletan frogatu da, eta giza-klonagan ballagarria den ikertzen segituko dute, itxaropen-tsu. Hori bai, esan dute haxiza edo belarra erretzeak ez duela tumoririk sendatzen. Penal Kalerik, baina, ez du egingo, seguru. EEBB-tako eta Europako agintariek Irak izeneko tumorea dute garunean, aspaldi. Txosten guztiek diote, NBEnen ere bai, Iraki ezarritako baimenduak gosete itzela eragin duela, herri-irak gaitzen pobretzea (Sadam eta hurbilekoena ez, noski), miseria gorria. Eta, jakina, ez duela deus konpondu. Ez baltzegeen zer konpondu! Agintariek ez baltituzte kanutoak gus-tuko. Tumoreak maila dituzte.

• Xakea

Paz de Ziganda Torneoa:

Karpovek gaur hitzaldia eskainiko du Atarrabian, eta aldi bereko partidak jokatuko ditu bihar → 40

• Pilota

Manomanista: Ikusmin

handiarekin bereizi dituzte pilotak Aimar Olaizolak eta Oier Zearrak Arrasaten, larunbaterako → 41

Alaves • Larunbateko porrota «onartu eta ahaztu» egin behar dela uste du entrenatzaileak

Mane: «Egoera bideratu behar dugu berriro»

Balmasedakoarentzat, dagoeneko ez dago «partidu errazik»

Asier Errasti / Gastelz

BI EGUNEKO atsedenaldia-ren ondoren, gogotsu itzuli ziren alzo lanera Alaveseko jokalariek. Izan ere, Zaragozaren aurka galdu ostean, berriro garaipearen bidera itzuli nahi dute gasteiztarrek, ahalik eta azkarren. Ildo horretan, Jose Manuel Esnal Mane-k larunbateko porrota «onartu eta ahaztu» egin behar dutela esan zuen, eta horretarako lehen aukera ligan dute. Alavesek zaleentzat doako autobusak jarri dituela gogoratu behar da. Autobusean joan nahi dutenek Alavesen bulegoetan erosi behar dute partidurako sarrera eta orduan jasoko dute autobuserako txartela.

Hasiera batean gasteiztarrek Santanderren emaitza ona lortzeko aukera izan dezaketela dirudi: izan ere, Racing da etxean puntu gutxien lortu duen Lehen Mailako taldea, eta Alaves, berriz, etxetik

Jose Manuel Esnal Mane, taldearen entrenamendu batean.

«Galtzen denean ondorioak gelditzen dira, eta horri psikologikoki erantzuten jakin behar da»

kanpo puntu gehien eskuratu duen bigarren taldea da. Manek, hala ere, ez ditu gauzak hain erraz ikusten: «Estadistika garrantzitsua da. Balna guk horrela izaten jarrai dezan nahi dugun bezala, Racing hori konpontzen saiatuko da. Ondorioz, oso

partidu zaila izango da. Gainera, dagoeneko ez dago partidu errazik, talde guztiek asko baltute jokoan».

Azkenik, Liga-lehen postuetan amaitzeko «irabazi behar» dagoela eta orain arte lortutakoak ez duela balio adierazi zuen Manek.

Morales ere berreskuratuko du Espanyolek

A. E. / Gastelz

ANGEL Morales Alaveseko jokalariek Espanyolen jokatu du hurrengo denboraldian. Kataluniako taldeak jokalaria berreskuratuko baitu denboraldi amaieran. Morales Espanyoleko harrobian hasi zen jokatzeko, eta orain dela bi denboraldi, Alavesek fitxatu zuenean, jokalaria ehun milioi pezetan

ordainduta berreskuratuko aukera gorde zuen Kataluniako taldeak. Gauzak horrela, orain jokalaria bereganatzea erabaki du Espanyolek, eta Alavesi dituen asmoak oraindik ofizialki jakinarazi ez dizkion arren Morales Bartzelonara itzuliko da denboraldi amaieran.

Gainera, Morales ez da

Alaves utzi eta Espanyolera bidea hartuko duen jokalaria bakarra. Izan ere, Kataluniako taldeak dagoeneko esanda du Alavesen utzita dagoen Nan Ribera Espanyolera itzuliko dela denboraldi bukaeran.

Halaber, Paco Flores Espanyoleko entrenatzaileak kezu azaldu da, Morales berreskuratuko aukera

aztertzen ari zirela kaleratu zenetik jokalariek ez duela Alavesen jokatzeko aukerarik izan. Jose Manuel Esnal Mane-k ez zion atzo Paco Floresari erantzun nahi izan: «Berak jakingo du zer gaitik esaten dituen horrelako gauzak, baina nik ez dut erantzuteko edota ikamikan sartzeko inolako asmorik».

Kodro eta Contra gaur iritsiko dira Gasteizera, baina ez dira entrenamenduan izango

Meho Kodro eta Cosmin Contra gaur itzuliko dira Gasteizera, alzo beren selekzioarekin partidua izan ostean. Hala ere, ez dira Alavesen entrenamenduan izango. Kodrok Bosnia-Mazedonia partiduan hartu zuen parte herenegun, eta Contrak, berriz, Errumania-Grezian.

Garcia Aranda epailea Racing-Alaves partiduan

Jose Maria Garcia Aranda madrildarra izango da igandeko Racing-Alaves partiduko epailea. Partidua 18:00etan hasiko da. Alavesek zaleentzat doako autobusak jarri dituela gogoratu behar da. Autobusean joan nahi dutenek Alavesen bulegoetan erosi behar dute partidurako sarrera eta orduan jasoko dute autobuserako txartela.

Mendizorrotzan entrenatuko da gaur goizean Alaves

Alaveseko jokalariek Mendizorrotzako futbol zelaiaren entrenatuko dira gaur goizean. Entrenamendua goizeko 11:00etan hasiko da, eta, ziurrenik, jokalarien arteko partidua bat antolatuko du Manek. Ostegunero jokatu ohi den partidu horretan, astebukaerara begira dituen asmoak erakutsi ohi ditu Manek.

100.000 pezetako isuna jaso du Alavesek

Espaniako Futbol Federazioak Lehiaketa Batzordeak 100.000 pezetako isuna jarri dio Alavesi zaleek larunbateko Alaves-Zaragoza partiduan zelaira hainbat gauza jaurti zituztelako. Aurretik ere, arrazoi beragatik, hainbat isun jaso ditu Alavesek denboraldi honetan.

Xakea * Anatoli Karpov hitzaldia eman zuen atzo, Atarrabiako Paz de Ziganda Ikastolan

Maisuaren lezioa

Jokalari errusiarrak xakeak haurren hezkuntzan duen garrantzia nabarmendu zuen bere agerraldian

Edurne Elizondo / Iruñea

ATARRABIako Paz de Ziganda Ikastolako neska-mutillak erabat harrotuta zeuden atzo arratsaldean, Anatoli Karpov xake jokalariairean zain, Ikastolak urtero antolatzen duen Nazioarteko Xake Aktibo Txapelketa Irekiko arduradunek gonbidatu zuten. Paz de Zigandako xake eskolako haurren aurrean hitzaldia eman zezan.

Hitzaldi horretan, aretoa lepo bete zuten ikasle, guraso eta kazetarien aurrean, xakea hezkuntza sisteman txertatzeko dituen abantailak aritu zen Karpov, eta xakearen helburua ez dela bakarrik maixu bihurtzea gaineratu zuen: «Xakeak ikasten, gure bizitza egituratzen laguntzen digu. Xakean aritzen garenean, jokaldi bakarra ez, balzik eta hurrengo bostak pentsatu behar ditugu, eta, gure bizitzan ere, halaxe egin behar dugu. Hemen xakearen aldeko apustua egin duzue eta eskertzekoa da».

Azken urteotan xakean aritu ez ezik, xakea bere herriko hezkuntza sisteman garatzeko ere egin du lan jokalaria errusiarrak, eta Errusiako hamaika probintzitan xake eskolak sortzea lortu du, erakunde publiko eta pribatuaren laguntzaz.

Karpov, bestealde, iaztik xakea kirol olimpikoa dela gogoratu zuen, eta 2006. urteko Neguko Joko Olimpikoetan xake jokalariek parte hartuko dutela azpimarratu zuen. «Udako Joko Olimpikoetan ere egon zitekeen xakea.

Anatoli Karpov xakeaz aritu zen atzo Atarrabian, Paz de Ziganda Ikastolak gonbidatuta.

Ume lotsatien galderak erantzuten

■ PAZ DE ZIGANDA Ikastolako haurrak pozik ziren atzo Anatoli Karpov hitzaldia jaso zela xakeari buruz hitz egitea. Galderak egiteko orduan, hala ere, lotsati agertu ziren gehienak.

Izan ziren, hala ere, eskua altxatu eta galdetu zutenak: «Zer sentitu zenuen munduko lehen txapelketa irabaztean?», bota zion Arkaitzek, eta «ametsa» izan zela erantzun Karpov.

Nereak bere lehen taula nor oparitu zion jakin nahi zuen: «Aitak», erantzun zuen errusiarrak.

Inñigoren kezka Karpoventzat aurkaririk gogorrena nor izan zen jakitea izan zen. Errusiarrak ar-

gi zuen: «Norbera da xake jokalaria bakoltzaren aurkaririk latzena», bota zun Karpov.

Paz de Zigandako neska-mutillak pozik hartu zuten Karpov euren artean.

esanak

* Anatoli Karpov:

«Xakearen helburua ez da soilik maixu bihurtzea; xakeak pentsatzen eta gure bizitza egituratzen laguntzen digu»

«Ordenagailuak ez dauka xakea ulertu ahal izateko gaitasunik, ezta gizakiak duen intuizioz ere»

«Kasparov ez du inoiz Deep-Blueren aurkakoa bezain partida txarra jokatu; gehiegi beldurtu zen eta ez zuen normal pentsatu»

«Paz de Ziganda Ikastolan xakearen aldeko apustua egin duzue eta hori eskertzekoa da»

«Goian egoteko zure denboraren eta indarraren % 100 eskaini behar diozu xakeari»

baina Nazioarteko Batzorde Olimpikoak negukoetan sartzeko proposamena egiteko gomendioa egin zigan, udakoelari kirol gehiegi dagokela eta zailago izan litekeela keelako sartzen lortzea».

Kasparoven partidarik txarrena

Karpov, bestealde, Kasparov izan zuen mintzagai atzo hitzaldian, bere lehiakderik itzelena, alegia, Errusiarrak, zehazki, Kasparov Deep-Blue ordenagailuaren kontra jokatu eta galdutako partida gogoratu zuen: «Kasparov ez du inoiz orduan bezain galzki jokatu. Gehiegi beldurtu zela uste dut, eta ez zen normaltasunez pentsatzeko gai izan. Kasparov ez zion xakeari mesederik egin, ordenagailua glzakia baino argiagoa zela pentsatzen hasi baitzen jendea».

Karpov ustez, ordea, gizakia beti egonen da ordenagailuaren gainetik: «Ordenagailuak ezin du xakea ulertu, eta ez du intuizioz, erran zuen errusiarrak alzo,

Xakearen munduan goian egoteko jokalariek bere denboraren eta indarren % 100 xakeari eskaini behar dizkio la erran zuen, halaber, Karpov, eta berak orain ezin duela hori egin, eta jokatzeko dituen partidak ongi aukeratu behar dituela».

Kultura Sailak diruz lagundutako egunkaria

**BULEGO NAGUSIA
LEKUZ ALDATZEA**

ARARTEKOA

Ararteko erakundeak aurtengo apirilaren 3tik aurrera Prado kaleko 9.era aldatuko du Gasteizko bere egoitza nagusia eta harrera zuzeneko bulegoa.

Xakea ♦ Paz de Ziganda Ikastolako xake txapelketa inauguratuko du etzi errusiarrak

Karpov, Atarrabian

Gaur hitzaldia emango du eta bihar partidak jokatuko ditu

Edurne Elizondo / Iruñea

ANATOLI KARPOV xake jokalaria errusiar ospetsua Atarrabian (Nafarroa) izanen da gaur eta datozen egunotan. Paz de Ziganda Ikastolako gonbidatuta, Ikastetxe horrek Nazioarteko Xake Akzio Txapelketa Irekiko hamargarren ekitaldia antolatuta du, eta hamargarren urteurrena ospatzeko. Anatoli Karpov ekarri dute.

Karpovek ikastolak antolatuta hainbat ekitalditan parte hartuko du. Guztien artean, gaur eta biharkoa dira azpimarragarrienak, nafarrek xake txapeladunarekin hitz egiteko eta xakean aritzeko aukera izanen baitute.

Gaur hitzaldia emanen du Karpovek eta, kazetariek ez ezik, Paz de Ziganda Ikastolara hurbilduko diren guztek izanen dute xake jokalaririari galderak egiteko auke-

Torneoko egitaraua

Gaur: Karpoven hitzaldia, 18:00etan, ikastolan.

Bihar: Karpovekin partidak, 17:00etan, ikastolan.

Etzi: Torneoaren hasiera, 10:00etan, ikastolan.

Etzidamu: Torneoaren amaiera, 10:00etan.

ra. Bihar, berriaz, aldi bereko hainbat partida jokatuko ditu errusiarrak: Nafarroako

zazpi jokalaria onenen kontra, Paz de Zigandako sei onenen kontra, hamalau urte bitarteko sei jokalaria onenen kontra eta Nafarroako Xake Federazioko lehendakariaren kontra, besteak beste. Partidak amailluta autografoak sinatuko ditu.

Anatoli Karpov, gainera, Paz de Zigandako antolatutako txapelketaren inaugurazio ekitaldian izanen da larunbatean. Goizeko hamarretan

Anatoli Karpov.

izanen da, ikastolaren egoitzan bertan.

Bederalzi errondatarak jokatuko da txapelketa, larunbatean egun osoz, eta igandean, berriaz, goizez. Ondoren, 14:00etan, sariak banatuko dituzte txapeladunen artean.

soslaia

Teknikaren paradigma

KASPAROV. Karpov eta Fischer: izen hauek —eta segur aski ordena horretan— ezagunak dira xakearekin zer ikusirik ez daukatenentzat ere. Adituek esaten dute Fischer edo Kasparov izan direla historiako jokalaririk onenak. —beste batzuek Capablanca eta Alekhine ere hor sartzen dituzte—, eta Karpov ez dute kontuan hartzen, nahiz eta Karpov bera izan Fischeren oinordeko eta Kasparoven lehlakiderik itzelen hamar urtetan. Dudarik gabe, munduko txapelketa lortu zuen moduak eta bere tankera minimalistak ez diote zentzu horretan batere lagundu, eta Karpoven artea xake-heldutasun ikuspegi batetik baino ezin dalletxe estimatu.

Karpov oso kritikaturia izan da, ez soilik SESB ohikoa izateagatik, baita bere joko *idorreratik* ere. Dena den, Kasparovek behin esan zuen bezala, «Karpoven jokoa eraginkorra da, baina ezin da kopiatu». Sen handiko jokalaria da. Capablancak bezala badaki piezak non jarri behar diren eta frogatutako teknika dauka posizio sinpleetan, bereziki partida bukaeretan.

Errusian, Ural mendietako herri batean jaio zen. 1952an, Bere garaian SESBeko txapeladuna izan zen, 1976an eta 1988an (*ex-aequo* Kasparovekin); munduko txapeladuna ere bai 1975-etik 1985 arte; munduko sailkapenean aurrea edo bigarrena hogeita bat urtez (1975-1996); partida erdi-azkarretan munduko txapeladuna 1988an; hark irabazi ditu torneo gehien (140); SESBekin Xake txapeladuna Joko Olimpikoetan (1972, 1974, 1980, 1982, 1986 eta 1988); SESBekin taldekako munduko txapeladuna (1985 eta 1989) eta Europakoa (1973, 1977, 1980 eta 1983) eta *lehenengo* taula SESBko garaipenean 1986an SESB-

Mundua lehian. Errespetu handiko kurrikuluma da hau eta kirol munduan oso zaila da antzeko beste bat aurkitzen. Bere bizitza pribatuan zigilu-bildumazale lasata da, balna taula gainean irabazle hutsa.

Karpov altarekin hasi zen xakean, lau urte zituenean. Hamahiru urterekin Botvinik munduko txapeladun ohiaien gutun bidezko xake eskolan matrikulatu zen, eta 1969an munduko junior txapelketa irabazi zuen (hamazazpi urterekin). Hurrengo urtean *maisu handia* titulua lortu zuen eta berehala munduko txapelketaren hautagaia izan zen. Hautagai guztialk gainditu zituen (1974an), bere tankera mundu osoari erakutsiz: teknika fina eta odol hotza. Behin, Kortxnoi-ren aurkako partidari, nahiz eta benetan nekatuta egon —50 kilo baino gutxiago pisatzen zuen—, irabazi egia zuen bere dohainet eskert. Fischerrek uko egin zion finala jokatzeari FIDEk bere proposamenak ez onartzeagatik, eta Karpovek munduko txapela lortu zuen jokatu barik.

Horrelako titulu bat horrela irabazteak eragin handia izan zuen Karpovengan, eta benetako txapeladuna zela erakusteko, Inoiz inork baino torneo gehiago jokatuta ditu. Horretaz aparte, munduko txapeladun berriro errusiar bat izateak asko poztu zituen SESBeko buruzagialak, eta, azken finean, horixe izan zen bere irudi publikoa baldintzatutako zuena: erregimenaren jokalaria izatea. Hortik aurrera bere aurkariak —Kortxnoik lehenago eta Kasparovek gero— haren kontra argudialtu izan dute beti hori.

Kasparov azaldu arte Karpovek dominatu zuen xake mundua, arazo barik. 1984an bukaezinezko munduko txapelketako partida jokatuta zuten

MATTIN

*Fina da eta odol hotza du,
eta horrek garaipen asko
eman dizkio*

blek. Azkenean osasun arrazolengatik FIDEk lehia gelditu egin zuen, eta Karpoven eta Kasparoven arteko polemikak lehenengo kapitulu gogorra agertu zuen. 1985ean ekin zitoten be-

rritro lehiari eta Kasparov nagusi izan zen. 1994an, Kasparov eta Short FIDEtik atera ondoren, Karpovek txapela berreskuratu zuen, eta munduak bi txapeladun zeuzkan: Karpov (FIDE) eta Kasparov (PCA). 1999an Las Vegasen ez zuen titulua defenditu, lehiaketa sistemarekin ados ez zegoelako.

Gaur egun lehenengo hamar onenetatik oso gertu dago, Xake jardueran pixka bat gelditu du, baina edozein unetan edozein torneo on irabaz dezake oraindik ere.

Josu Tornay

domekako kontuak

• MIKEL ARAMENDI •

Udaberriarekin negutu du Lizarran

Hauteskunde-emaltzen hausnarketa politikoak burutu dituzte denek, sozialisten moduan etxe osoa berritu beharrean geratu ez diren guztiek behintzat. Eta epe motzera ETAk ez duela tregua berregingo deliberatuz (C. Herreraren aurkako atentatu-saloak esplizitoki berretsiko lukeena), horrek kale borrokan eta gainerakoetan duen eragin nahiko zuzenarekin, *negualdi* politiko luze samarrari aurre egiteko prest-tzen hasi dira EAJ eta EA, jakinik popularrek ondorengo hilabete hauexek aprobetxatuko dituztela sozialisten nahasmenaz baliatu eta Ajuria Enea asaldatzeko saloa egiteko.

Horrela, adostasunez funtzionatu behar duten elkargune abertzaleak (Batera, demagun, edota Lizarra-Garaziko foroa bera), hibernaturik gertatzen dira, gehiengoz erabaki daitekeenetan (Udalbiltzan, batik bat) Gasteizko gobernukideek beren nagusitasuna baliarazten duten bitartean. Abertzaleen alde bietatik, ordea, etenduraren irudipena salhestu nahi da, bai hizkeran nola irudi eta ekimenetan. Vital Kutxarako hauteskundeetan edo Udalbiltzak deitutako Aberri Egun bateratuan nabari denez.

Prekarotasunean bederen zubiak mantendu behar diren sentipen hori bera helarazi zitzaion Egibar eta Otegiaren arteko debatearen ikus-entzuleari. Alde bakoitzak uste du egungo egoeraren aldrebestasunaren erantzukizun nagusia edo osoa bestearen-gan dagoela, eta «hark hura egin (ez

Arnaldo Otegi eta Joseba Egibar, egoera politikoari buruzko ETBko eztabalda-salo berezian.

balu...» ez ginelako aurkituko gauden tenorean. Baina, oraingoz behintzat, erantzukizunaren diskurtso hori, nork bere golkorako gordetzen du gehienbat, jarrera baikorrak hobetsiz jendaurreako.

Gehiengo absolutuaren estiloa

L.F. Rudl eta E. Agirre Kongresu eta Senatuak lehendakaritzarako proposatuz, zeharbiz, argitzen hasi den gobernu

berriaren osaketa bera baino interesgarriagoa zen, hauteskunde ondorengo egoera honetan. PPK gehiengo absolutua nola erabiliko duen jakitea. Eta ez da oso lasagarria hiru aste hauetan alor horretan nabarmendu dena: pronostikorik ezkorrenak egindakook ere motz ez ote garen geratuko beldur naiz.

Aznar Nagusiaren goraltxamendu erabatekoarekin batera, udaberriko zizak bailiran sortu eta oiltzen ari dira kamarila politiko-mediaticoak, Jimenez Losantos eta bere *Copekideek* Interneten argitaratzen duten konspirakulua kasu. Eta nork bere interes txiki materialak zaintzeaz gain, gehientsuenak ultrasuineko diskurtsora hurbiltzen ari dira ziztu bizian, batez ere Euskal Herriko gorabeherak dagokienez (baina ez horretan bakarrik). Espainian ultra ofizialek lortzen ez dituzten bozak non dauden ondotox jakiteko aukera izango dugu ondorengo hilabeteetan.

C. Herrera kazetarlaren aurkako atentatu saloaren ondorengo furruria antijeltzalea bera baino adierazkorragoa da, helin honetan. Kongresuko Mahaia osatzerakoan EAJ bazter emanda uztea, edota BNGrekiko akordioaren aurkako purrustadak: «legeari iruzurra» eta ez dela demokratikoa idazten ausartu dira... PP eta PSBren arteko elkarlanak gorailpatzen dituzten beroriek. *Gutxuna* da edozeren giltza.

III. Internazionalako *eskoletan* hezitakoek (Pique, J. Losantos, Alonso de los Rios...) abantaila handia dute sektakeria eta totalitarismo neofrankistaz beteko den abagune honetan.

Gaixotasunak prentsan

Lehendakik politikagintza eta enpresaritzaren arteko korapiloek nahiko nahasirik ez bazegoen, gaixotasunak konplika dezakete erabat Espainiako hedabideen etorkizuneko panorama. A. Asensiori aurkitu eta tratatzen ari zalkion buruko tumoreak, batik bat, mota guztietako kabalak eta pronostikoak sutu ditu. Zeta taldean *krisi kabinetea* sortu eta nagusiaren osasunari buruzko iragarpen baikorrak zabaltzeari ekin diote; baina...

begi-zeharka

• HARKAITZ CANO •

Anatoli Karpov

Ez alde egin oraindik

Egera zaltze gure artean, Anatoli. Egun batzuk gehiago. «Karpov, Atarrabian» irakurri nuenean, irribarre egin nuen, otu baltzitzaldan Atarrabia era guztietako jainkoeztat restop bat izan zitekeela, bost tour irabazitako jainkoarekin gogoratzean. Ez alde egin oraindik, Anatoli! Ikusi zaitut hogelita lauren kontrako aldi bereko partida horietako batean jokalariek banan-banan eskua eman eta piezak erabakior mugitzen, eta ez zait zalantza izpirik geratu: xake jokalarik bat da guk behar duguna, ziri ala zart egiteko, gure lur hau labirinto ez, batik eta xake taula dela frogatzeko behingoz. Ez da

kasualitatea xakea Neguko Joko Olimpikoetarako hautatu izana, Anatoli. Gure aspaldiko hau ere negu luzeez duzu, eta neguan espezialduriko xake jokalarik odol hotzeko eta minimalista bat behar dugu granitozko dorre tozto horiek mugitzen hasiteko. Alfilen aho triste eta erortetako arrazola ezaizutzen duzu, Anatoli. Herri honetan txirrindularizaleak gara, denok gara apur bat Tom Simpson, eta denok akordatzeko gara oraindik Tom Simpson ziklistarekin: nola bere elastikoak axedrez taula

apurtua zirudien karreteraren harritxarretan. Konponbiderik ba ote du gure elastiko apurtuak? Zuk da kizku hori, inork jakitekotan. Gogoan

dut 1984an bukaezinako partida jokatu zenuela Kasparov zure betiko aurkariaren kontra, eta azkenean lehia gerarazi egin zutela antolatzaileek osasun arazoengatik. Osasuna gaitzeraino taula baten aurrean pasloz borroka daitekeen hort azal lezaguzu, faborez. Zenbatte ez dute ulertu.

Bada erran zahar bat, partida bukatzean, erregea eta peola kutxa berera itzultzen direla diena, baina hemen labirintoi buruz gabiltza beti. Xakea kirol noblea da: irabazitako tituluak Las Vegasen defendatzen dira, boxeoan bezala. Xakea kirol serioa da, Anatoli. Gera zaltze egun batzuk gehiago. Urai mendietako plano irakasle gupidagabearen begirada horrekin. Gera zaltze eta oroitarazi iezaguzu, xake taulakoa dela bufoirik behar ez duen errege bakarra, hor mugitu behar dugula, koadroz koadro, beltzetik zurira. Ez oraindik alde egin, Anatoli. Otoi, ez eraman berriro zure sekretua espion aberri.